TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO LAURI MOILANEN
ADOLPH SALMI A. E. MÄKELÄ
SULO SYVÄNEN

TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.
ANTTI J. PARTAN, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovarsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, halutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$4.00 6 kuukautta..$2.25
3 kuukautta.....$1.35 1 kuukausi... .50
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$6.50 6 kuukautta..$3.50

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year.....$4.00 Six months.....$2.25
Three months..$1.35 One month..... .50
Advertising rates in effect July 1, 1912, 45 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Telefooni: konttori 365, toimitus 832.

Mitenkäpä ne muutenkaan voisivat menetellä

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., March 23, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Eräät portlantilaiset laivanrakentajat tuntuvat olevan tavallaan tyytymättömiä niihin menetelmiin, millä sikäläinen hallituksen edustaja R. W. Montague käsittelee palkkasuhdekysymyksiä. Miehet väittävät, että vaikka säädöksissä sanotaan, että sellaisten teräsaseilla työskenteleväin työläisten, joilla ei ole entistä kokemusta laivanrakennusalalla, pitäisi saada $6.16 päivältä ensimäisen kolmen kuukauden ajalla ja sen jälkeen 6.60, niin sittekin on useassa tapauksessa pantu miehiä työhön $4.50 päiväpalkalla, ja että jos miehet menevät toiselle työmaalle sen kolmen kuukauden ajalla, niin heille ei lasketa hyväkseen edellisellä työmaalla työskentelemäänsä aikaa.

Meidän käsittääksemme tässä ei ole mitään ihmettelemistä, vaikka olisikin siten kuin yllä on mainittu. Herra Montague kuitenkin kielää olevansa syyllinen. Mutta kun ottaa huomioonsa, että hallituksen työmailla vallitsevat samat suhteet työläisten ja työnteettäjien välillä kuin muillakin työmailla, niin miten voisi olla muuten laita, kuin että työläisiä koetetaan pettää. Hallitus ei ole tässä tapauksessa mitään muuta kuin työnantaja, joka on pakotettu koettamaan saada mahdollisimman halvalla kunnollista työvoimaa.

Edelleen on otettava huomioon että kysymyksessä olevat työpaikat eivät olekaan suoranaisesti hallituksen työmaita, vaan yksityisten kapitalistien, jotka vain teettävät työtä hallituksen laskuun. Niiden omistajat saattavat vehkeillä vaikka miten, saadakseen itselleen suurempia voittoja. Sitäpaitsi, se sovittelujärjestelmä ei ole vielä missään tuottanut toivottuja tuloksia työläisille, joskin työnteettäjiä se on aina tyydyttänyt, milloin ovat kerran joutuneet sille asteelle, että työläistenkin ääntä on jollakin tavalla kuunneltava. Sovittelijan täytyy olla puolueellinen toiselle tai toiselle puolelle, sillä mitään etujen yhtäläisyyttä ei vallitse silloin kun toinen vaatii enemmän kuin toinen suostuisi antamaan.

Oletteko sitä huomanneet?

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., March 22, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Ne lukijoistamme, jotka seuraavat englanninkielistä sanomalehdistöä, porvarillista nimittäin, ovat arvatenkin huomanneet niissä erään omituisuuden, jonka selittäminen on tarpeellinen. Kun sota alkoi ja Saksan junkkerimahti joukkoineen hyökkäsi puolustuskunnottomaan Belgiaan, nousi, tämän man sanomalehdistö aivan oikeutetusti sitä vastustamaan. Se piti Belgiaan tehtyä hyökkäystä wertojan hakuvana raakalaistekona, jolle ei ole mitään muuta puolustusta kuin voitonhimo.

Sellainen oli Saksan hyökkäys: se herätti oikeudenmukaista vastenmielisyyttä ja inhoa. Samalla tavalla oli laita Itävallan joukkojen hyökätessä Serbiaan. Sielläkin raa'at sotilaat menettelivät kuin villipedot ainakin ilman mitään muuta syytä, kuin keskivaltain kapitalistien voitonhimo kannustajanaan.

Puolan ja Itämeren maakuntain kohtaloa voidaan pitää eräissä suhteissa samanlaisena, jos ei kohta aivan niin suoranaisesti verrattavina kuin Belgian. Mutta löytyy eräs tapaus mailmansodan yhteydessä, joka on vieläkin enemmän erikoinen ladultaan kuin Belgian kohtalo. Me tarkoitamme Suomen kohtaloa. Mailmansodan melskeistä rauhassa — joskaan ei vaikutuksitta — säilynyt Suomi on joutunut sotataretkeksi juuri nykyisin. Ja ihan ilman minkäänlaista aihetta. Ei ollut edes sitä tekosyytä, että se on maantieteellisesti samassa asemassa kuin Belgia, jotta sen läpitse hyökkääminen on välttämätön. Suomen läpitse ei aiota hyökätä minnekään, se aiotaan vain vallata.

Luulisi että täkäläisen sanomalehdistön "oikeudentuntoisuus" olisi nytkin loukkaantunut ja se olisi korottanut äänensä Suomen kansan puolesta. Luulisi että Saksan junkkerismin kaikki hyökkäykset koskisivat siihen samalla tavalla. Mutta me haluaisimme tietää, onko yksikään lukijoistamme löytänyt täkäläisissä porvarillisissa sanomalehdissä yhtään ainoata tuomitsevaa sanaa Saksan Suomeen hyökkäyksen johdosta? Me emme ole sellaista nähneet. Ja tässä on se omituisuus, joka kaipaa selitystä. Siihen että sanomalehdistö suhtautuu näihin kahteen samanlaiseen tapahtumaan kokonaan eri tavalla, täytyy olla pätevä syy. Eikä se ole siinä etteivätkö nämä tietäisi Saksan hyökänneen Suomeen, vaan siinä, etteivät ne välitä vaikka se sinne hyökkäsikin, koska siellä ei ole porvaristo vallassa.

Siinä selitys niiden suhtautumiseen. Se on luokkavaisto, joka tukkii niiden suut silloin aina kun työläiset ovat hädässä. Olisipa Belgiassa ollut sosialistinen hallitus ja se karkotettu, niin vähän olisimme saaneet kuulla moitteita vallotuksesta. Sensijaan olisivat porvarilehdet kirjotelleet ylistyksiä siitä että niin tehtiin, samalla tavalla kuin nyt kuulemme selitettävän, että bolshevikit Venäjällä ovat saaneet sen mikä niille on oikein.

Sanomalehdistö ei puhu sanaakaan Suomea kohtaan harjotetusta vääryydestä siitä syystä, että se toivoo Suomen työväenhallituksen kukistuvan, samoin kuin se toivoo Venäjän työväenhallitukselleken käyvän. Olisipa porvaristo ollut vallassa Suomessa, niin olisi sen kimppuun hyökkäämisestä tehty suuria numeroita.

Vaikka bolshevikit — Venäjän työväestö — taistelee kaikin voiminsa Saksan joukkoja vastaan ja antautui vasta sitte kun mikään ei enää auttanut, niin täkäläisessä sanomalehdistössä ei kehotettu kertaakaan, että bolshevikeille olisi lähetettävä aseita, elintarpeita ja apua, samoin kuin lähetettiin Italiaan. Sensijaan että kehotettaisi lähettämään apua bolshevikeille, jotka taistelevat Saksaa vastaan, kehotetaan lähettämään armeija niiden kimppuun, valtaamaan osia Venäjästä, koska bolshevikit eivät kykene sitä estämään.

Suomen unohtaminen täkäläisessä sanomalehdistössä paljastaa sen taistelun luokkaluonteen, joka Suomessa on vallalla. Se on puhtaasti luokkataistelua. Ja vaikka porvarillinen sanomalehdistö olisi kuinka vahamielinen Saksan junkkereille, niin se ei ole niille koskaan niin vihamielinen kuin se on valtaan kohonneille työläisille Suomessa ja Venäjällä.

Siinä selitys sille ken sitä kaipaa.

MAILMANKATSOMUKSIA

"VALKOKAARTIT" VERENIMIJÄIN PALVELUKSESSA.

Suomen nykyisten tapahtumain johdosta kirjottaa eräs yksinäisyyteen vetäytynyt kansalaisemme, aikoinaan yksi länsirannikon tunnetuimpia suomalaisia, tämän osaston toimittajalle lähettämässään yksityiskirjeessä, jota hän ei ole tarkottanut eikä halunnut julkisuuteen, vaan josta emme malta olia ottamatta muutamia kohtia:

"— — Näyttää siltä, että Suomi saa odottaa — kuten muutkin maat — kunnes vapauden kello soi kautta mailman. Raskas on se edesvastuu jälkipolvien tuomion edessä, minkä Suomen yläluokan junkkerit: porvarit, rusthollarit ja papisto, ovat ottaneet hartioillensa myymällä Suomen itsenäisyyden Saksan laihaan velliin. Saksan junkkerit tulevat syömään heidän oisterinsa ja Suomen junkkereille, jos ne ovat kyllin nöyriä, antamaan nuoltaviksi — kuoret.

"Junkkerit ja luteet ovat samaa sukua: niitä on paha saada hävitetyksi. Kuinka lihava ja punakka onkaan hyvin ruokittu lude. Mutta se elää uskomattoman kauan syömättäkin; silloin se aikaa voittain tulee aivan valkoseksi' ja niin viattoman näköiseksi, että jos sen löydät esim. vanhan virsikirjan raosta, niin melkeinpä katsot synniksi sitä tappaa. Mutta siinä on henki, vaikka heikko, ja jos säälistä autat sen pääsemään irti vankilastaan, niin pian se on yhtä pyöreä ja verevä kuin ennenkin. Samalla kun se vaurastuu, se myös lisääntyy, lisääntyy suunnattomasti, että kun menet levolle vuoteellesi, niin sinua imetään yli koko ruumiin, ja olet kuin tulessa. Pahempaa 'helvetin tulta' ei tavallinen ihminen kaipaakaan. Jätä vain pieninkin saivar, niin lämmin siitä pian hautoo lankaikkisen verenimijän...

"Näyttää olkein hassulta, että Suomen 'valkonen' hallitus on täällä pyytämässä Setä Samulin tunnustusta, vaikka koko ajan ovat valssannoet Saksan kanssa, vieläpä antavat saksalaisen nousta maihin Suomeen ja siellä vangita ketä haluavat, yksinpä amerikalaisiakin. Nuo Suomen junkkerit ne enimmän ovat 'isänmaata' huutaneet, samalla kun ovat nuoruuksiansa Saksassa vuosikausia harjoitelleet juuri tätä Suomeen hyökkäystä varten. Jos se ei olisi ollut tarkotus, niin 'jumala olisi käskenyt' Wilie-kaiserin panna heidät eturiveihin taistelukentälle. Mutta heitä tarvittiin janitsaareiksi Suomen jusse- ja kurissa pitämään ja sen uuden Suomen kuninkaan henkivartijoiksi. Nyt ymmärrän, miksi kruunu jätettiin Suomen leijonan päähän. Olisi luullut kanteleen paljoa sopivammaksi Suomen lippuun kuin leijonan. Mutta, nepä rakastavat petoeläimiä ja luteita — — —"

JALOMIELISYYS VOITTI.

Lontoossa eli 18:n vuosisadan alussa kuuluisa näyttelijä Griffin, joka erikoisen sattuvasti osasi matkia ihmisten naurettavia puolia. Kerran hän tarjoutui Popen teatterissa esittämään lääkärin osaa huvinäytelmässä "Kolme päivää vihkimisen jälkeen", ja sitä varten oli hänen suoritettava koenäytäntö yksityisesti Popen edessä. Sinä aikana eli Lontoossa eräs Woodward niminen lääkäri, joka oli tuliut kaikkien Lontoon pilkkakirveiden maalitauluksi eriskummallisen käytöksensä, hullunkurisen käyntinsä ja omituisen puhetapansa takia. Pope vaati Griffiniä tuon osansa esityksessä tarkoin jäljittelemään kaikkia tohtori Woodwardin naurettavia eleitä, niin varmasti hän saavuttaisi yleisön myrskyisen suosion. Griffin sanoi, ettei hän ollut koskaan nähnyt toht. Woodwardia, mutta lupasi koettavansa päästä tuntemaan hänet ennen kappaleen näytämölle tuloa. Hän pukeutui kömpelöksi maalaispojaksi ja meni toht. Woodwardin luo. Valitti kärsivänsä jos jonkinlaisia vaivoja ja kipuja, saadakseen mahdollisimman kauan tutkia lääkärin ääntä, omituista käytöstä ja kummallisia liikkeitä. Kun hän vihdoin luuli tutkineensa kyllikseen, otti hän punnan kultarahan taskustaan ja laski sen pöydälle lääkärin palkaksi. Mutta Woodward, joka oli yhtä hyväsydämminen kuin muutenkin omituinen, työnsi hänelle rahansa takasin, sanoen "Mies parka, pidä rahasi ja hoida silläkin terveyttäsi!"

Häpeissään luikki Griffin tiehensä. Popen luo mentyään hän tämän yksityishuoneessa matki omituisen tohtorin käyntiä, asentoja ja puhetapaa niin sattuvasti, että teatterinjohtaja oli aivan ihastuksissaan hänen taitavuudestaan. Mutta koenäyttelyn lopuksi Griffin päättävästi sanoi, että tähän yksityisnäytäntöön se saa jäädä, sillä mitenkään ei hän rupea tuota jaloa ja ihmisystävällistä lääkäriä tekemään näyttämöllä julkisen pilkan alaiseksi. Pope oli kovin ihmeissään. Sitte hän huudahti: "Teillä siis on sekä pää että sydän oikealla paikalla!" ja syleili Griffiniä. Yhdessä he menivät tohtori Woodwardin luo ja selittivät hänelle koko jutun. Niin alkoi noiden kolmen, Popen, Griffinin ja Woodwardin, aina mainittu lujä ystävyys.

* * *

Löysivätpäs puntarin.

Kutsuntalautakunnat y. m. asianomaiset virkailijat ovat olleet pahemmassa kuin pulassa n. s. "omantunnon syillä" sotapalveluksesta kieltäytyjäin kanssa. On, näet, mahdotonta monastikin varmuudella päättää, milloin miehellä on tosi mielessä, milloin hän vain teeskentelee. Eräässä "tapauksessa Englannissa muuan lautakunta sattumalta kuitenkin sai käsiinsä vaa'an, jolla kykeni ratkaisemaan asian jotakuinkin paikalleen. Muutamalle Gregory nimiselle miehelle oli myönnetty vapautus sotapalveluksesta omantunnon syillä, ja mies sai olla edelleenkin maanviljelystyössä. Mutta eräänä päivänä hän kiukustui ajettavanansa olevalle hevoselle ja potkasi siltä silmän puhki. Silloin hän joutui vastaamaan eläinrääkkäyksestä, ja samalla peruutettiin hänelle myönnetty vapautus sotapalveluksesta, sillä noin raa'asti käyttäytyvällä miehellä ei voitu otaksua olevan kovinkaan herkkää omaatuntoa.

* * *

"Järjestyksen" ja "hyvinvoinnin vallitessa".

Clevelandista tiedotetaan, että t. k. 14 p. aikasin aamulla hyökkäsi erään lähellä kaupunkia työskentelevän 6-miehisen radankorjaussakin kimppuun automiibiilila saapunut 9-miehinen asestettu rosvojoukko. Ampuivat yhden työmiehistä kuoliaaksi ja haavottivat kahta sekä ryöstivät kuolleelta ja haavotetuilta $240 ja sen tehtyään pakenivat autollaan. Kuitenkaan ei täällä ole kuultu mitään bolshevikien ja punakaartilaisten vallassaolosta.

* * *

Mäki pois tuulen tieltä.

Rio de Janeiron, Brasilian pääkaupungin, asema on sellainen, että Costello Hill niminen harju estää viileät tuulet pääsemästä kaupunkiin. Toista sataa vuotta on ollut aikomus ryhtyä tuota haittaa poistamaan, ja nyt on muodostettu yhtiö, joka on hallitukselta hakenut oikeutta mainitun harjun alentamiseen. Siitä saadulla maalla aikoo yhtiö täyttää suuren vesiperäisen maa-alueen. On laskettu, että maata tulee poistettavaksi 47 milj. kuutiojalkaa, ja kustannuksen arvioidaan nousevan 10 milj. dollariin.

* * *

Omituinen päätelmä.

— Mitä! Eikö sinulla ole luottamusta hyvän ystäväsi, tohtori B:n taitoon? Häntähän pidetään erinomaisen taitavana kaikissa leikkauksissa.

— Eipä hän osaa itse edes ajella partaansa.

* * *

Mailmansodan aiheuttama kirjallisuus

on uskomattoman runsas. Berliinissä on tuonnottain avattu kirjallisuusnäyttely, johon on koottu mitä suinkin on voitu hankkia viimeisten 3½ vuoden ajalla ilmestynyttä sotakirjallisuutta. Näitä on kokonaista 37,000 nidosta useilla eri kielillä ja 2,500 eri sanomalehteä, joista 85 on saksalaisten ja liittoutuneitten soturien vallihaudeissa julkasemia lehtiä, satoja ilmotusplakaatteja, elintarvekortteja ja huomattavia kirjeitä sotilailta, erityten ilmailijoilta.

Bolshevikeistä ja menshevikeistä

Työmiehessä kirjottaa nimimerkki J. S—s. allaolevan selostuksen bolshevikeista ja menshevikeista, sekä miten tämän maan i. w. w.-laisten kanta niihin soveltuu. Alussa oleva polemiikki "Industrialistia" vastaan, johtuu, kuten lukija huomaa, siitä että "Industrialisti" ja "Päivälehti" ovat nyt kääntyneet yksimielisesti Työmiestä vastaan, asettuen puolustamaan luutnantti Laukin asetrokausta, joka alkaa paljastua vallan räikeästi. Lukijoillemme on mielenkiintoista tutustua koko tähän kirjotukseen ja siksi julkasemme sen alunkin. — Toim.

Jokseenkin samanlaisen kuhinan kuin saa aikaan kepinisku ampiaispesään aiheutti "Industrialistin" toimituksessa se vahingossa paljastunut Laukin asetrokausjuttu — sillä erotuksella vain, että ampiaispesää häiritessä saatetaan jalkeille ankarasti asestettu ja sellaisena peljättävä joukko, kun taas 'Industrialistin' pesä on osottautunut aivan aseettomaksi ja avuttomaksi.

Aivan tulee sääli katsellessa niitä toinen toistaan kömpelompiä yrityksiä, joilla "Industrialistin" toimittajarievut koettavat häkiä pois päiväjärjestyksessä olevain asiain joukosta tuota kätyrin toiminnalle pahasti löyhkäävää Laukin toimintaa lahtarikaartien järjestämishommissa.

Kun ne tärisyttävät paljastukset Työmiehen toimihnasta hallituksen kätyrinä loppujen lopuksi supistuivat siihen, että ensiksikin "oli nähty" pari "työmiesläistä" Canadan rajalla, joten "siitä päättäin" he ovat tehneet ilmiannon "Industrialistia" vastaan, ja "kalkesta päättäen" antaneet ilmi erään tämän jalon paperin vanhoista artikkeleista, jossa haukuttiin Työmiehen jonkun asiamiehen viimevuotista toimintaa Canadassa, ja toiseksi, että eräs henkilö oli viime kesänä jossakin suutarisapassa ennustanut "Industrialistin" postaavan kuten sen edeltäjät "Teollisuustyöläinen" ja "Sosialistikin" — kun koko tuo mahtava syytös, tuo härkänen kuitistui ei ainoastaan kärpäseksi tai hyttyseksi, vaan jopa kerrassaan olemattomiin, niin täytyi tietysti koittaa turvaantua uusiin aseisiin.

Niinpä miettimään, että mitä hemmettiä tähän kiireeseen keksisi!

"Ahaa, menshevikit!" hoksaa silloin joku joukosta.

Eikös näillä menshevikeillä voisi työdä roiskauttaa Työmiestä?

Mitäpä siinä, roiskauttaa vain, hätä ei lue lakia.

Ja niin ilmaantuu "Industrialistiin" koko sivun yli ulottuvat, suurilla kirjaimilla ladotut sanat:

"SOSIALISTIT OVATKIN MENSHEVIKEJÄ!"

Kun luulet tuttavasi Huttusen olevan Friskossa ja saatkin häneltä kirjeen New Yorkista, silloin ehkä ihmeissäsi huudahdat naapurillesi, että "Huttunen onkin New Yorkissa!" Aivan samantapaisen hämmästyksen vallassa "Industrialistikin" huudahtaa että "Sosialistit ovatkin menshevikejä!" Sillä ei nähtävästi tähän saakka ole ollut aavistustakaan siitä, mitä me sosfalistit olemme, vaikka on meiltä jatenään haukkunut. Hyvä, että se nyt selvisi.

Olemmeko me sitten menshevikejä? Ja ovatko "Industrialistin" mukana kulkevat joukot bolshevikeja, kuten "Industrialisti väittää?

Asia on käsittelemisen arvoinen, vaikkakin sen käsittelyn tulos tulee olemaan yllättävä "Industrialistin" toimituskunnalle, joilla ei näy olevan edes aavistustakaan Venäjän työväenliikkeen historiasta ja siinä esiintyneistä eri suunnista ja ryhmistä, mikä käy selville jo siitäkin, että se esimerkiksi menshevikeistä puhues-

VIIKON VARRELTA

Merkit poliitillisella taivaalla.

Näin vaalivuonna on tapana tehdä ennakkolaskelmia eri puolueiden saavutuksista, joten ei liene synniksi luettava vaikkapa tässä jo katsahtaisi sosialistipuolueenkin toiveisiin tulevan syksyn vaaleissa.

Eri puolueet haeskelevat vaalivaltteja, selittelevät ennen tekemiään lupauksia ja unohtavat niitä mikäli mahdollista. Sosialistipuolue on näissä vaaleissa ainoa puolue, joka voi käydä vaalitaisteluun, tarvitsematta muuttaa sanaakaan entisistä ohjelmistaan. Sen ohjelma on nyt niin paikallaan kuin mitään ohjelma koskaan on voinut olla.

Mutta sitä eivät voi sanoa ohjelmistaan muut puolueet. Katsokaamme mitä ne viime vaalien edellä lupasivat ja kuinka suuressa määrässä ne ovat toteuttaneet niitä, sekä minkä verran ne sen perusteella ansaitsevat työväestön kannatusta.

Demokraatipuolue selitti ainoan keinan sodasta erillääpnpysymiseksi olevan demokraatien valtaanpääsyn. "Äänestäkää Wilsonia, joka piti meidät poissa sodasta", oli sen vaaliorjelma. Ja se sai ääniä niin paljon, että pääsi edelleen valtaan. Missä määrässä se piti lupauksensa, on selvä sanomattakin, mutta sanottava on, että **se täytti lupauksensa täsmälleen niin tarkoin kuin mikään porvaripuolue on koskaan täyttänyt.**

Republikaanipuolueesta ei ole paljoa sanottavaa. Yleisö luuli että sen valtaanpääsy merkitsisi maan sotaan syöksemistä, sillä sen takana olivat verenhimoisimmat sotakiihkoilijat, eikä ole epäilystäkään, etteikö republikaaninen puolue olisi kyennyt täyttämään mitä sen äänestäjät pelkäsivät ja jonka vuoksi eivät antaneet sille ääniään.

Nurkkapuolueet sellaiset kuin kieltolakipuolue, naisten äänioikeuspuolue ja liikatuttavia vailla olevia kettulue ja muut poliittiset ryhmät, eivät ansaitse mitään huomiota muussa kuin yhdessä suhteessa: **niiden viralliset hautajaiset vietettiin äskettäin Chicagossa,** jossa hautajaisseremoniat luki sosialistiluopio John Spargo. Niiden tilaile perustettiin "Kansallinen puolue", jonka edeltäjien vaiheet kuvaavat merkillisen yhdensuuntaista kehityskulkua eräitten suomalaisten santarmilehtien kanssa. Vararikkoon ajautuneina ne ovat jälleen keinotekoisesti kohotetut puijaamaan ihmisiä, petettyään ensin velkojansa siitä kierolla tempulla, että ovat teheet laillisen konkurssin. Lieneekö terästrusti ollut näiden puolueiden kätilönä, kuten se on ollut suomalaisten santarmilehtien, ei ole tiedossamme.

Kieltolakipuolue lakkasi olemasta sentakia, että sitä ei ole enää kukaan äänestänyt kymmeniin vuosiin. Samaten on laita Socialist Labor Partyn, silläkään ei ole enää ollut äänestäjiä moniin vuosiin. Näillä puolueilla olisi kuitenkin ollut sopivampi olla olemassa entisessä muodossaan, sillä siten niillä ei olisi ollut kuoleman pelkoa. Joku "uskovainen" raittiusmies olisi edelleenkin saattanut äänestää kieltolakipuoluetta ja Socialist Labor partylla on uskollinen kannattajaioukkonsa, josta ei puutu mitään muuta kuin jäsentä. Nyt saattaa käydä kieltolakipuolueelle siten, että se haihtuu kuin kohmeloryyppy, päihdyttämättä tai selvittämättä.

Kansallisessa puolueessa on liian paljon virantavottelijoita ja vähän äänestäjiä. Se on alunaitten vallantavottelijain kokoomus, jossa on joitakin sosialistisia luopioita ja muita yhtä vankkoja periaatteen sankareita. Sen muodostivat sosialistipuolueessa epäonnistuneet vallantavottelijat ja kieltolakipuolueen mukana kuleksineet haaveilijat, joiden kannaksilla on aina kuleksinut saalista vaanien lauma virkanälkäisiä berrasleuhkoja ja liikatuttavia vailla olevia kettulevia "asianajajia". Sitä sopisi nimittää sameassa vedessä kalastelevien kameleonttien salaseuraksi, joka tarjoutuu hankkimaan kannatusta enimmän maksavalle kapitalistiryhmälle, esiintymällä hajottajana aina siellä, missä sellainen toiminta lasketaan tuottavan suurinta häiriötä työväestön taistelulle.

Sosialistipuolue on ainoa puolue, jolla uskaltaa käydä vaalitaisteluun tarvitsematta peitellä entisiä lupauksiaan. Se voi sanoa äänestäjille selvästi ja suoraan, että se selitti jo ennen viime vaaleja, miten tulee käymään, jos mikä hyvänsä kapitalistipuolue pääsee valtaan, ja viitata nyt toteutuneisiin ennustuksiinsa. Se on niinikään **ainoa puolue, jonka äänimäärä on paikallisissa vaaleissa kohonnut kahden vuoden ajalla,** jopa paikoin aivan satumaisesti, enemmän kuin rohkeimmatkaan voivat koskaan toivoa.

Sosialistipuolueen äänimäärän kasvaminen voidaan asettaa tolveitten perusteeksi tulevissa vaaleissa. Wisconsinin valtiossa toimeenpannut senaattorien paikan täydennysvaalit antoivat toveri Bergerille suuremman äänimäärän, kuin kummankaan vanhan puolueen ehdokas sai, joten mahdollista on, että hänet valitaan senaattoriksi. Sellainen olisi paras vastaus siihen vainoon, jota sosialisteja vastaan on käyty kautta maan. Se olisi Amerikan **työväestön** mielipiteen ilmaus ja sellaisena historiallinen tapaus muussakin merkityksessä, kuin että eräät senaattorit muiden kuultuaan saisivat asiaa pesulaitokseen ja räätäliin, ellei se jo kohottaisi housukankaan hintaakin.

Emme ennustele, emmekä keksi sosialistipuolueen saavutuksilla. Päinvastoin on surullinen tosiasia, että työväestö ei ole saanut vielä senverran silmiään auki, että osaisi äänestää omien etujensa mukaan. Mutta toivoa on, että se oppii nykyisten mailmantapahtumain johdosta, mihin sitä joudutaan, jos porvarien annetaan vapaasti menellä siten kuin niiden edut vaativat.

Jos täkäläinen työväestö vain käsittää, miten katalasti porvarit pettivät viime vaaleissakin antamansa lupaukset, niin eivätköhän sentään tee kokokäännettä ja äänestä sosialistipuoluetta viimeiseen mieheen.

* * *

Vaikeutensa heilläkin.

Naisten äänioikeuden puolesta taistelleet porvarinaikkoset, jotka viime vaaleissa kehottivat kaikkia äänestäjiä antamaan kannatuksensa demokraateille, valittavat nyt, että herrat porvarit eivät nähtävästi aiokaan päästää kysymystä äänioikeuden antamisesta naisille senaatissa ollenkaan esille tällä kongressin istuntokaudella.

Jos siten kävisi, merkitsisi se sitä, että naisten suuret toiveet menisivät kokonaan hukkaan, koska näiden roovaskaisten suhteen ei ole edes sitä toivottavaa, että he viisastuisivat ja alkaisivat taistelemaan äänioikeuden saavuttamiseksi yhdessä työläisnaisten kanssa. Jos senaatti säästyy käsittelemästä kysymystä, niin on se otettava jälleen uudelleen esille edustajahuoneessakin, siis käytävä uudelleen koko taistelu. Mutta vaikka sitenkin kävisi, että taistelu olisi käytävä uudelleen senaatin itsepintaisuuden takia, niin tuskinpa kuinkaan moni sittekään käsittäisi, miten koko äänioikeuden myöntäminen naisille oli vain narripeliä, vailla kaikkea muuta tarkotusta kuin hankkia kunnollinen vaalivaltti demokraateille, joilla niitä täytyy olla tulevissa vaaleissa lukuisia, jos meinaavat onnistuneesti peittää entiset kolttosensa. Tuskinpa useat huomasivat sitäkään, että senaatin olemassaolon varsinaisena tarkotuksena onkin asiain jarruttaminen siten, että sen avulla voidaan vielä peruuttaa kaikki se mitä edustajahuoneen toisinaan vaalitaistelutarkotuksissa on pakko luvata.

Senaatin poistaminen, kuten sosialistipuolue vaatii, on ensimäisiä kansanvaltaisuuden edellytyksiä, mutta niin kauas ei Amerikan "vapaamielinen" porvaristo suinkaan vielä mene.

Mutta kunhan sosialistipuolueen äänet ovat tulevien vaalien jälkeen lasketut, niin ehkäpä sitte jo ajatellaan senaatinkin uhraamista kansanvaltaisuuden hyökyaallon taannuttamiseksi, sillä "luonto se on, joka tikanpojan puuhun vetää".

* * *

Eivät aio irrottaa kynsiään ehreistaan.

Uutiset kertovat, että Weinbergin jutun käsittely on jälleen lykätty kuukaudeksi eteenpäin. Se tapahtui vain siksi, että syyttäjät saavat pitää käsissään uhrin, jota vastaan heillä ei ole enää yhtään todistusta esitettävänä. Takauksella vapauttamista ei kuitenkaan enää voitu kieltää.

Parempaa näytöstä amerikalaisesta kansanvaltaisuudesta ei voisi osottaa. Yksi ainoa trustivallan lakeija, jonka on onnistunut kiivetä tuomarin istuimelle, omaa suuremman vallan kuin miljoonalukuinen työläisjoukko, joka kautta maan on vaatinut syyttömien vapauttamista, tai edes jutun käsittelemistä. Kun tuomari suvaitsee sanoa, että ei, niin sillä hyvä. Tsaarivallan aikoina sellainen menettely Venäjällä synnytti terroristeja ja antoi pontta anarkistien toiminnalle. Täällä koettaa järjestynyt työväestö paikin tavoin estää anarkismin elpymistä, mutta tuomioistuin sitä elvyttää.

Ei ole enää iime, jos tämän jutun vaiheita ajatellessä tulee mielen yhtä ja toista, niin syvää katkeruutta se synnyttää. Siinä ei ole välitetty vähääkään edes sellaisista oikeusopillisista muodollisuuksista ja näennäisistä tasapuolisuuksista, joita muissa jutuissa on vielä koetetty yleisön silmien peitteeksi noudattaa. Sen käsittelyssä on vallinnut täydellinen mielivaltaisuus ja häikäilemätön välinpitämättömyys mistään muusta kuin näiden unionistien hirteensaamisesta, joka onkin koko jutun tarkotuksena. Syyllisiä ei ole koskaan koetettukaan etsiä, eikä kai tulla koettamaankaan.

Mitä tekee Amerikan työväestö tämän jutun suhteen? Antaako se näiden verikoirain raadella ja murhata viattomat työläiset, sen näkee se, joka elää.

* * *

Jopas tapasivat kuin varkaat markkinoilta.

Harmaaveljeskuntainme pääprovokaattorit ja porvarilehdistömme santarmiluutnantit ovat joutuneet mielestään ikävänlaiseen asemaan Työmiehen häikäilemättömän toiminnan johdosta, paljastaessaan sen iletävän kätyrölmisen, jota harmaamme ovat jo vuosikausia harjottaneet työväenliikettä ja varsinkin Työmiestä vastaan. Laukki rukka, miksi et mennyt aikoinaan johonkin apteekkiin ja hankkinut "ruumiin lievennystä", että olisit nyt voinut olla "aidan takana" näiltä iskuilta väittyäksesi. Juuttaan työmiesläiset, mistä lienevät löytäneet senkin S. S—s:n, joka myllerti koko "teollisuustyöväestön" mailmankatsomuksen ihan riekaleiksi. Ja Työmies uhkaa edelleen, uhkaa paljastaa senkin, miten nämä luutnantit ja "Aapelit" yhdessä rosvo-Mustosen kanssa saivat aikaan suomalaisten sosialistijohtien Canadasta kiellon. Siinä jutussa ei olekaan enää mitään muuta epäselvistä, kuin se mitenkä se tapahtui. Muu on jo kaikki aikoinaan tullut tunnetuksi.

Minulla ei ole mitään muuta sanottavaa tähän juttuun, kuin että ehkäpä sitä olisi tarvinnut lyödä varsin niin jumalattoman kovasti, ettei toisille jää mitään puolustukseksi. Olisi kiusannut hiljaa ensin kuin kissa hiirtä ja sitte lopuksi nielaissut kuin koira sääsken.

Kun ajattelee, että nämä santarmit, Laukit, Mustoset, Pelimanni-Aapelit ja muut ovat kerran olleet puolueemme jäseniä, niin tulee huudahtaneeksi, että on kuin onkin perää siinä porvarien väitteessä, että puolueemme on puhdistunut rikoksellisista aineksista. Go to it, Työmies, go to it!

* * *

Tämän kylän tapahtumista

ei ole enää tilaa puhua. Eikä täältä olisi suuren suuria mailmalle toitottaakaan, paitsi että kirjotuskilpailu päättyy ensi viikon päättyessä, ja että Vappu ilmestyy jo samaan aikaan markkinoille. Siinä se on kirjanen, jota ihailee ihailemasta päästyäänkin.

Joko olet tilannut sen?

* * *

Kirjotuskilpailijain ajatusvaihdosta

sensijaan olisi yhtä ja toista sanomista, mutta sanokoot toinen toisilleen. Kun kilpailu nyt loppuu, niin sopisi käydä tarkistamaan mitä kukin on sanonut. Kyllä sieltä aina saisi aiheen päästä kiinni, tarvitsematta ilkeilläkään, joka muuten onkin jyrkästi kielletty. Eivät sallisi sitä minullekaan, mitä sitte vieraille, jotka eivät ole nyrkein tappelemassa "oikeuksistaan", kuten minä täällä kellarissa. Seuraavat pätkät, joiden ilmestymiseen minä saatan olla syyllinen, saakoot tässä sijansa:

Sieltä ja täältä.

"Juhan-Kustaa" on hyvillään tietäessään, että hänen kirjotuksiaan "Viikon varrelta" luetaan. Kyllä sitä sopii ollakin.

Mitä tulee kirjeenvaihtajille annettuihin ohjeisiin, niin ne ovat vallan paikallaan. Ihminen, varsinkaan kirjeenvaihtaja, ei saa koskaan olla niin itserakas, etteivät oikeat neuvot kelpaa. Mutta mitä tulee "Juhan-Kustaan" ikäänkuin pahotteluun siitä, että kellarissa pistäytyminen olisi jokin paha tapa, josta on vaikea päästä eroon, on tarpeellista sanoa muutama sana. Kellarissa pistäytyminen ei ole ollenkaan paha tapa, vaan päinvastoin juuri sellaista, jota sen tulee ollakin. Toverin kellarissa on viime aikoina pistäännytty liian harvoin, lukuunottamatta tätä kilpai-